

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ ФАКУЛТАТИВНОГ ПРОТОКОЛА О УЧЕШЋУ ДЕЦЕ У ОРУЖАНИМ СУКОБИМА УЗ КОНВЕНЦИЈУ О ПРАВИМА ДЕТЕТА

("Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 7/2002)

ЧЛАН 1

Потврђује се Факултативни протокол о учешћу деце у оружаним сукобима уз Конвенцију о правима детета, усвојен резолуцијом Генералне скупштине УН, 25. маја 2000. године, у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

ЧЛАН 2

Текст Факултативног протокола у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

ФАКУЛТАТИВНИ ПРОТОКОЛ О УЧЕШЋУ ДЕЦЕ У ОРУЖАНИМ СУКОБИМА УЗ КОНВЕНЦИЈУ О ПРАВИМА ДЕТЕТА

Државе уговорнице овог Протокола,

Подстакнуте великом подршком Конвенцији о правима детета, показујући општу решеност у настојању за унапређење и заштиту права детета,

Поново потврђујући да права деце захтевају специјалну заштиту и позивајући на непрестано побољшање положаја деце без разлике, као и на њихов развој и образовање у условима мира и безбедности,

Узнемирене због штетног и широко распрострањеног сукоба на децу и дугорочних последица које такав сукоб има на трајан мир, безбедност и развој,

Осуђујући одабирање деце за циљеве у ситуацијама оружаног сукоба и директне нападе на објекте који су заштићени међународним правом, укључујући места где обично борави знатан број деце, као што су школе и болнице,

Констатујући усвајање Римског статута Међународног кривичног суда, посебно квалификовање регрутације или мобилизације деце која су млађа од 15 година или коришћење деце за активно учешће у непријатељствима у међународним и немеђународним оружаним сукобима као ратног злочина,

Сматрајући зато да ради јачања даље имплементације права признатих Конвенцијом о правима детета постоји потреба да се повећа заштита деце од учествовања у оружаном сукобу,

Констатујући да је у члану 1 Конвенције о правима детета утврђено да је, за потребе те Конвенције, дете свако људско биће које није навршило осамнаест година живота, уколико се, по закону који се примењује на дете, пунолетство не стиче раније,

Уверене да ће факултативни протокол уз Конвенцију којим се подиже старосна граница за регрутовање лица у оружане снаге и њихово учешће у непријатељствима, ефикасно допринети спровођењу принципа да ће у свим активностима које се тичу деце, најбољи интереси детета бити од првенственог значаја,

Констатујући да је на двадесет шестој међународној конференцији Црвеног крста и Црвеног полумесеца у децембру 1995. између осталог препоручено да стране у сукобу предузимају све могуће кораке како би се обезбедило да деца млађа од 18 година не учествују у непријатељствима,

Поздрављајући једногласно усвајање, у јуну 1999, Конвенције бр. 182 Међународне организације рада о забрани и хитним акцијама за укидање најгорих облика дечјег рада, којом се, између осталог, забрањује присилна или обавезна регрутација деце ради њиховог искоришћавања у оружаном сукобу,

Осуђујући са највећом забринутошћу, регрутацију, обучавање и искоришћавање, унутар и изван државних граница, деце у непријатељствима од стране оружаних група које нису оружане снаге државе и признајући одговорност оних који регрутују, обучавају и користе децу у ове сврхе,

Подсећајући на обавезу сваке стране у оружаном сукобу да се придржава одредаба међународног хуманитарног права,

Наглашавајући да овај протокол није у супротности са циљевима и принципима садржаним у Повељи Уједињених нација, укључујући члан 51 и релевантним нормама хуманитарног права,

Имајући на уму да услови мира и безбедности, засновани на пуном поштовању циљева и принципа садржаним у Повељи и поштовање важећих инструмената о људским правима представљају незаобилазни фактор за пуну заштиту деце, нарочито током оружаних сукоба, и стране окупације,

Признавајући посебне потребе деце која су због свог економског или социјалног статуса или пола нарочито подложна регрутацији или искоришћавању у непријатељствима у супротности са овим Протоколом,

Имајући на уму нужност уважавања суштинских, економских, социјалних и политичких разлога за укључивање деце у оружане сукобе,

Уверене у потребу јачања међународне сарадње у спровођењу овог Протокола, као и физичке и психосоцијалне рехабилитације и друштвене реинтеграције деце која су жртве оружаног сукоба,

Подстичући учешће заједнице и, нарочито, деце и детета жртве у ширењу информативних и образовних програма који се тичу спровођења Протокола сагласиле су се о следећем:

Члан 1

Државе уговорнице ће предузети све могуће мере како би се обезбедило да припадници њихових оружаних снага који још нису навршили 18 година не узимају директно учешће у непријатељствима.

Члан 2

Државе уговорнице ће обезбедити да лица која још нису навршила 18 година не подлежу обавезној регрутацији у своје оружане снаге.

Члан 3

1. Државе уговорнице ће подићи минималну старосну границу за добровољну регрутацију лица у своје државне оружане снаге у односу на ону постављену у члану 38 став 3 Конвенције о правима детета, имајући у виду принципе садржане у том члану и признајући да, у складу са Конвенцијом, лица млађа од 18 година имају право на посебну заштиту.

2. Свака држава уговорница ће депоновати обвезујућу изјаву након ратификације, или приступања овом Протоколу, у којој ће предвидети минималну старосну границу од које ће бити дозвољена добровољна мобилизација у њене државне оружане снаге као и опис гаранција које је она усвојила како би се обезбедило да таква мобилизација не буде принудна или присилна.

3. Државе уговорнице које дозволе добровољну регрутацију у своје државне оружане снаге лицима млађим од 18 година, гарантоваће да ће као минимум обезбедити да:

а) таква регрутација буде стварно добровољна,

б) таква регрутација буде спроведена уз изричито пристанак родитеља или законских старатеља тог лица,

ц) су та лица у потпуности информисана о обавезама које произлазе из такве своје службе,

д) та лица обезбеде поуздан доказ о својим годинама пре него што буду примљена у државну војну службу.

4. Свака држава уговорница може у било ком тренутку да поткрепи своју изјаву, упућивањем обавештења о томе Генералном секретару Уједињених нација који ће обавестити све државе уговорнице. Такво обавештење ће ступити на снагу даном пријема од стране Генералног секретара.

5. Захтев за подизање старосне границе из става 1 овог члана не односи се на школе којима руководе или су под контролом оружаних снага државе уговорнице, уз примену чланова 28 и 29 Конвенције о правима детета.

Члан 4

1. Оружане групе које нису оружане снаге државе, не би требало под било којим околностима да регрутују или искоришћавају у непријатељствима лица млађа од 18 година.

2. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да спрече регрутацију и искоришћавање, укључујући усвајање неопходних законских мера да такве поступке забране или квалификују као кривично дело.

3. Примена овог члана неће утицати на правни статус било које стране уговорнице у оружаном сукобу.

Члан 5

Ништа се из овог Протокола неће сматрати основом за искључивање одредаба права државе уговорнице или међународних инструмената или међународног хуманитарног права које су погодније за остваривање права детета.

Члан 6

1. Свака држава уговорница ће предузети све неопходне законске, административне и друге мере како би се, у оквиру њене надлежности обезбедило делотворно спровођење одредаба овог Протокола.

2. Државе уговорнице се обавезују да принципе и одредбе овог Протокола учине широко познатим и да их промовишу путем одговарајућих средстава како одраслима, тако и деци.

3. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да обезбеде да лица која су у оквиру њене надлежности регрутована и искоришћавана у непријатељствима, у супротности са овим Протоколом, буду демобилисана или на други начин отпуштена из војне службе.

4. Државе уговорнице ће, када буде неопходно, таквим лицима пружити сву одговарајућу помоћ за њихов физички и психички опоравак и друштвену реинтеграцију.

Члан 7

1. Државе уговорнице ће сарађивати у спровођењу овог Протокола, укључујући и у спречавању свих активности које су у супротности с Протоколом, и у рехабилитацији и друштвеној реинтеграцији с Протоколом, и у рехабилитацији и друштвеној реинтеграцији лица које су жртве активности које су у супротности с Протоколом, укључујући техничку сарадњу и финансијску помоћ. Ова помоћ и сарадња ће се одвијати уз консултацију са заинтересованим државама уговорницама и релевантним међународним организацијама.

2. Државе уговорнице које имају могућност да то учине, пружиће ову помоћ кроз постојеће мултилатералне, билатералне или друге програме или, између осталог, кроз добротворни фонд који би био установљен у складу с правилима Генералне скупштине.

Члан 8

1. Свака држава уговорница ће, у року од две године након ступања на снагу овог Протокола за дотичну државу уговорницу, поднети извештај Комитету за права детета у коме ће пружити свеобухватне информације о мерама које је предузела за спровођење одредаба везаних за учешће и регрутацију.

2. Након подношења свеобухватног извештаја, свака држава уговорница ће у извештаје који се подносе Комитету за права детета, у складу с чланом 44 Конвенције, укључити и све друге информације везане за спровођење Протокола. Друге државе уговорнице Протокола подносиће извештај једном у пет година.

3. Комитет за права детета може да тражи од држава уговорница додатне информације које су битне за спровођење овог Протокола.

Члан 9

1. Овај Протокол је отворен за потпис свим државама које су уговорнице или потписнице Конвенције.

2. Овај Протокол подлеже ратификацији или је отворен за приступање свакој држави. Инструменти о ратификацији или приступању биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.

3. Генерални секретар, у својству депозитара Конвенције и Протокола, обавестиће све државе уговорнице Конвенције и све државе које су потписале Конвенцију о сваком инструменту у коме је садржана изјава у складу с чланом 3.

Члан 10

1. Овај Протокол ће ступити на снагу 3 месеца након депоновања десетог инструмента о ратификацији или приступању.

2. За сваку државу која ратификује овај Протокол или му приступи након његовог ступања на снагу, Протокол ће ступити на снагу месец дана након датума депоновања инструмента о ратификацији или приступању те државе.

Члан 11

1. Свака држава уговорница може да откаже овај Протокол у било ком тренутку писменим обавештењем упућеним Генералном секретару Уједињених нација, који ће након тога обавестити друге државе уговорнице Конвенције и све државе које су је потписале. Отказивање ће ступити на снагу годину дана након датума пријема обавештења од стране Генералног секретара. Уколико, међутим, након истека те године, држава која отказује Протокол уђе у оружани сукоб, отказивање неће ступити на снагу пре окончања оружаног сукоба.

2. Такво отказивање неће имати дејство у односу на ослобођење државе уговорнице обавеза из овог Протокола у погледу било каквог чина који се деси пре датума ступања на снагу отказивања. То отказивање такође ни на који начин неће ићи на штету разматрању неког питања које је Комитет о правима детета започео пре датума ступања на снагу отказивања.

Члан 12

1. Свака држава уговорница може да предложи амандман и да га достави Генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар ће потом проследити предложени амандман државама уговорницама са захтевом да укажу да ли желе конференцију држава уговорница у циљу разматрања и гласања о предлозима.

У случају да се, у року од четири месеца од датума слања предлога најмање једна трећина држава уговорница определи за такву конференцију, Генерални секретар ће сазвати конференцију под покровитељством Уједињених нација,. Сваки амандман усвојен већином присутних држава уговорница које су гласале на конференцији биће поднет на одобрење Генералној скупштини Уједињених нација.

2. Амандман усвојен у складу са ставом 1 овог члана ће ступити на снагу када га одобри Генерална скупштина Уједињених нација и када га прихвате две трећине држава уговорница.

3. Када амандман ступи на снагу, обавезиваће оне државе уговорнице које су га прихватиле, док ће остале државе уговорнице и даље бити обвезане одредбама овог протокола и било којим ранијим амандманом који су прихватиле.

Члан 13

1. Овај Протокол чији су арапски, кинески, енглески, француски, руски и шпански текстови подједнако веродостојни, биће депоновани у Архиви Уједињених нација.

2. Генерални секретар Уједињених нација послаће оверене копије овог Протокола свим државама уговорницама Конвенције и свим државама које су потписале Конвенцију.

ЧЛАН 3

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ - Међународни уговори".